

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 101

Çiftçilerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker, Burdur Milletvekili Mehmet Özbey, Giresun Milletvekili M. Kemal Çilesiz ve 11 arkadaşı ve Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın aynı mahiyette teklifleri ve Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/151 ,2/2, 2/114, 2/124, 2/126)

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı (1/151).

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 934/10135

25 . 12 . 1969

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Millet Meclisi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 12 . 1969 tarihinde kararlaştırılan «Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur..

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkındaki kanun tasarısı gerekçesi

Tarım alanında faaliyet gösteren işletmelerin büyük bir kısmını küçük çiftçi işletmeleri teşkil etmektedir. Bu tip işletmelerin çoğunluğu; ekim sahasının darlığı, ilkel tarım usullerinin uygulanışı ve bunların sonucu olarak üretimdeki düşüklük nedeniyle verimli birer ekonomik ünite olmaktan uzaktırlar.

Bu bünyeyi zaıflar yüzünden, küçük zirai işletmelerin ihtiyaç duydukları sermayeyi kendi faaliyetlerinden elde etmeleri mümkün olamamaktadır.

Diğer taraftan, tarımsal üretimin tabiat şartlarına bağlılığını azaltacak lüzumlu tedbirlerin henüz tam olarak alınmamış bulunmasının sebebiyet verdiği üretimdeki istikrarsızlık, küçük çiftçi işletmelerinin durumunu daha da sarsmaktadır.

Tasarı, bu durumdaki çiftçileri kapsamına almaktadır. Böylece normal vâdelerinde ödenemedikleri için vâdesi geçen hesaplara intikal ettirilmiş olan veya ürünlerinin mâruz kaldığı tabii âfetler yüzünden ertelenen ve halen bakıyeleri esli hesaplarda bulunan alacaklardan dolayı

borçlu çiftçilerin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının, ödeme güçlerinin zorlanmasına meydan verilmeden tahsili sağlanacaktır.

Tasarıda, taksitlendirilecek çiftçi borçlarına faiz alınmaması öngörülmüştür.

Bu hükümle, çiftçilerin borç yükü azaltılacak ve dolayısıyla iktisadi ve malî güçlenmeleri desteklenmiş olacaktır.

Ancak taksitlerini vâdesinde ödemiye çiftçilerin borçlarının tamamına muacceliyet verilecek ve sözleşmesindeki misbetler dâhilinde faiz ödemek mecburiyetinde kalacaktır.

Tasarı, tabîî âfetler dolayısıyla ödeme gücünden yoksun kalmış küçük çiftçilerimizin yıllardır birikmiş banka ve kooperatif borçlarının faizsiz ve uzun vâdeli olarak takside bağlanması amacını gütmektedir.

Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, çiftçi ve köylülerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının takside bağlanması hakkında kanun teklifi (2/2)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 9974*

16 . 9 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Çiftçi ve Köylülerin T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının takside bağlanması hakkında kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

*Ibrahim Şevki Atasağın
Cumhuriyet Senatosu Başkanı*

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

«Çiftçi ve Köylülerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının takside bağlanması hakkında kanun» Teklifim gerekçesiyle birlikte ilişikte takdim olunmuştur.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerinizi istirham ederim.

Saygılarımla.

15 Eylül 1969

*Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi
Yiğit Köker*

GEREKÇE

T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerince 3202 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin (a), (b) ve (c) fıkralarına göre verilen kredilerden borçlu bulunan köylü ve çiftçilerimizin mezkûr borçları son defa 1960 yılında çıkarılan 123 ve 1966 yılında kabul edilen 776 sayılı kanunlarla iki defa taksitlendirmeye tabi tutulmuşsa da maalesef 1962 yılında teklif olunan kanun metnindeki «Taksitlerin vâdeleri : İlki 1963 yılına gelmek üzere mahsul toplama ve satış zamanlarına göre T. C. Ziraat Bankasınca tesbit olunur.» hükmü değiştirilmeden 4 yıl sonra Yüce Meclislerden geçirildiği için 1966 yılında yürürlüğe giren 776 sayılı Kanun bizatihi ölü doğmuş ve keza ilk taksit-

din 1963 yılında başlamasının hükme bağlanması ile de daha ilk anda borçları muaccel hale getirmiştir. Bahsi geçen kanun bu sebeple tatbik edilememiş ve dolayısıyla kanun vazınının 776 sayılı Kanunu çıkarmakla erişmek istediği gaye hâsıl olamamıştır.

Aslında Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince çiftçi ve köylülerimize açılan krediler miktar itibariyle çok cüzi olmaları bakımından çiftçi ve köylülerimizin zirai faaliyetlerinin inkişafı istikametinde ve dolayısıyla zirai gelirin artması bakımından müspet bir fonksiyon ifa ettiğini biran düşünebilmek dahi kanaatimizce fazla iyimserlik olur. Bugünün değer ölçüleri ve fiyat seviyeleri muvacehesinde % 85 çiftçimize açılan 300 - 2 000 Tl. sı nisbetindeki çevirme kredisi v.s. kredilerle ne gibi bir fayda temin olunabileceği dikkate değer bir husustur. Kanaatimizce 1 yıl vâde ile verilen bu cüzi ve hiçbir işe yaramıyan krediler belki kredinin ilk kullanıldığı yıl için köylümüze yararlı olmuştur. Fakat mütaakıp yıllarda âdeta babadan oğula hattâ toruna intikal eden bir borç haline gelmiştir. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerince açılan krediler ekseriya 1 yıl vâdeli olup kredi bir yıl sonra tahsil edilmekte ve banka formalitesine uydurulmak için borç 1 veya birkaç gün sonra yenilenmektedir. Aslında bugünkü cari muamele bir borç alış - verişinden ziyade sırf resmî kayıtların yeniden açılıp kapamasını temin için sağdan soldan bulunan bâzı dostlardan temin edilen ariyet paralarla borcun tediyesi ve bu temin sırasında vefalı dostlara ödenen bâzı haklarla birlikte bir ühmal muamelesinden başka bir şey değildir. Memleketimizdeki toprak baremlerinin henüz tam mânasiyle tesbit edilememiş olması Ziraat Bankasının bugünkü sermaye ve likidite durumu muvacehesinde bundan fazlasının yapılamıyacağı iddiası belki kabule şayan görülebilir, ancak köylü ve çiftçilerimizin de miktar bakımından esasen kifayetsiz olan kredi borçlarını maddi menfaat karşılığında kendilerine vefalı dostluk yapan bâzı eşhasa lüzum ve ihtiyaç duymadan tasfiye edebilmelerini temin etmek hususu da kanaatimizce Yüce Meclislerin vazifeleri cümlesindedir.

Tabiat şartlarının elverişli gittiği yıllar haricindeki yıllarda Ziraat Bankasına olan borcunu ödemek için birkaç günlüğüne yüksek faizler karşılığı aldığı paralarla bankaya borcunu ödeyen ve bilâhara yeniden bankaya borçlanıp aldığı parayı murabahacıya iade etmek durumunda olan köylü ve çiftçilerimizin borç yükü her yıl biraz daha kabarmakta ve bu yüzden de müzayaka haline düşmektedirler. Bilhassa içinde bulunduğumuz yıl zarfında tabii âfetler, kıvacık, yağış noksanlığı ve rüzgâr sebebiyle dane dökümü gibi haller yüzünden iyi bir mahsul idrak edemiyen köylü ve çiftçilerimizin zor durumda olduklarını kabul etmek zorundayız. Gerçi alâkalı mercilerce her türlü tedbir alınmakla beraber üstüste devam eden kötü mahsul idrak etme hattâ hiç edememe durumu dolayısıyla ıstırap her geçen gün biraz daha artmakta buna muvazi olarak da takibat sayısı, iera dosyalarının adedleri ve hattâ yok pahasına arazi ve tarla satışlarının adedleri de yükselmektedir.

Bu hali önliyebilmek için köylü ve çiftçilerimizin himayesi gayesine mâtuf anatedbirler yanında Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerinin de korunabilmesi için bahsi geçen vâdesi geçmiş borçların âdil bir şekilde taksidde bağlanarak tasfiyesinde büyük yararlar bulunduğu her türlü izahtan varestedir.

Mâruz sebeplerle köylü ve çiftçilerimizin müterakim borçlardan kurtarılabilmesi için işbu kanun teklifi hazırlanarak takdim olunmuştur.

CUMHURİYET SENATOSU ANKARA ÜYESİ YİĞİT KÖKER'İN TEKLİFİ

Çiftçi ve Köylülerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 3202 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin (a), (b), (c) fıkralarına göre verilen kredilerden (Tahvil hâsılları ve özel fonlardan yapılan özkazlar hariç) âzami 30 bin TL. sına kadar borçlu bulunan çiftçi ve köylülerin, işbu kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki vâdesi geçmiş veya icrai takibe intikal etmiş borçları işlemiş faiz ve masrafların (İcra, takip, haciz, satış ve sair masraflar dâhil) ilâvesiyle yüzde üç faizle 5 yıl vâdeye ve 5 eşit taksite bağlanır.

Taksitlerin vâdeleri : İlki bu kanunun neşri tarihini takibeden ilk altı ay zarfında olmak üzere mahsul toplama ve satış zamanlarına göre T. C. Ziraat Bankasına tesbit olunur. Yıllık taksit miktarı 100 TL. sından aşağı olamaz.

MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin bu kanunun şumulüne giren borçlular hakkında giriştikleri icra, takip, haciz ve satış işlemleri durdurularak derhal taksitlendirme muamelelerine başlanır.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerine tevfikan borçları taksite bağlanılmalardan (Tabii âfetler sebebiyle borçları Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenenler hariç) borç taksitlerinden her hangi birisini vâdesinde ödemiyenlerin borçları muacceliyet kesbeder. Bu takdirde T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri 6183 sayılı Kanun hükümlerinden ve bahsettiği haklardan faydalanmaya yetkilidir.

MADDE 4. — Taksitlendirme işlemi, borcun aynî ve şahsi teminatının sukutunu icabettirmeyeceği gibi borçlunun kefillerine de kefaletten çekilme hakkını bahşetmez.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Burdur Milletvekili M. Özbey'in, Çiftçi ve köylülerin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkında kanun teklifi (2/114)

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çiftçi ve köylülerin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkındaki kanun teklifimi gerekçesi ile birlikte ilişik olarak sunuyorum.

Gereken işlemin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarla arz ve rica ederim.

Burdur Milletvekili

Mehmet Özbey

GEREKÇE

Türk köylüsüne ve Türk çiftçisine saban derdinden traktör devrine getiren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankamıza, Türk Milletinin büyük çoğunluğu olan bu çiftçi topluluğuna yaptığı fedakârlık şayanı şükrandır. Yalnız şu da bir hakikattir ki memleketimizde sık sık vukua gelen âfetler, fazla yağıştan mütevellit su basmaları ve kuraklıktan mütevellit kıtlıklar, heyelânlar gibi birçok âfetler neticesi Ziraat Bankasından aldığı çeşitli yardımları zamanında türlü sebepler yüzünden ödiyememeleri sonunda çiftçilerimiz çok sıkıntılar çekmekte ve gelecek ekim mevsimine güçlü giremediği için hem çiftçi ve hem de banka ve memleket telâfisi çok imkânsız zararlara uğramaktadır.

Yeni yeni gelişmekte olan güceleşen ve yalnız ziraat değil hayvancılık, tavukçuluk gibi birçok sahalarda bilhassa meyvacılık alanında vatanımız büyük hamleler yapmaktadır. Türk köylüsü ve çiftçisi Ziraat Bankasından ve Tarım Kredi kooperatiflerinden aldığı bu zirai kredileri senesi gelince maalesef üst üste bâzı âfetler neticesi çiftçimiz bankadan aldığı borcu ödiyemediği için yeniden kredi alamamakta, geçen seneler borcunu ödemek için varını yoğunu, malını yok pahasına satmakta ve ciddi buhranlar geçirmektedir. Bu itibarla tamamen enerji ile dolu bulunan Türk köylü ve çiftçisini daha verimli ve memleketimize daha yararlı hale getirmek için Türk Milletinin minnet ve şükranla meşbu bulunan, Türk vatanının kalkınmasında büyük payı bulunan, pek muhterem Ziraat Bankamıza çiftçi ve köylümüze yaptığı bu yardımların 10 senede müsait taksimlere bölerek faizsiz olarak tahsil etmesi Türk köylüsünün nef'ine ve kalkınmasına yarıyacaktır. Tamamen millet ve memleketimizin nef'ine olan bu kanunun kabulünü Muhterem Heyetinizden ve Yüce Meclisten rica ederim.

En derin ve en üstün saygılarımla.

BURDUR MİLLETVEKİLİ M. ÖZBEY'İN TEKLİFİ

Çiftçi ve köylülerin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksitle bağlanması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Ziraat Bankasından ve Tarım Kredi kooperatiflerinden her ne nam ile alınırsa alınsın Türk köylüsüne ve Türk çiftçisine yapılan bütün zirai kredi borçları faizsiz olarak on yıl taksitle bankaya ödenir.

MADDE 2. — Ödeme şekli Ziraat Bankasının yapacağı bir talimatla uygulanır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Giresun Milletvekili M. K. Çilesiz ve 11 arkadaşının, T. C. Ziraat Bankasının tarım üreticilerinde olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesine dair kanun teklifi (2/124)

Millet Meclisi Başkanlığına

21 . 11 . 1969

Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz tarafından verilen ve Tarım Komisyonu 2/744 numarada kayıtlı «T. C. Ziraat Bankasının Tarım üreticilerinde olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesi ve taksitlere bağlanmasına dair» kanun teklifinin, İçtüzüğün 69 ncu maddesinin ikinci bendi gereğince yenilenmesini ve işleme konulmasını saygılarımızla arz ederiz.

Giresun
Mustafa Kemal Çilesiz

Samsun
Ilyas Kılıç

Eskişehir
Bekir S. Karacaşehir

Erzurum
Gıyasettin Karaca

Elâzığ
Hayrettin Hanağası

Eskişehir
Şevket Asbuzoğlu

Kütahya
Ali Erbek

Sinop
Fikret Övet

Kırklareli
Beyti Arda

Erzincan
Hasan Çetinkaya

Elâzığ
Mehmet Aytuğ

Samsun
Kâmran Evliyaoğlu

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

2 Kasım 1968

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının tarım üreticilerinde olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesine dair kanun teklifim gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Giresun Milletvekili
Mustafa Kemal Cilesiz

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının tarım üreticilerinde olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesine dair kanun teklifi

G E R E K Ç E

Ziraat Bankasının kuruluşunun esas gayesi, çiftçiye kredi yoluyla yardım etmek ve dolayısıyla memleketin tarımsal gelişmesini sağlamak olduğu halde, şimdiye kadar bilhassa küçük çiftçinin, tarım alanında gelişmesini sağlayacak nitelikte desteklediğini kabul etmeye imkân yoktur.

Ziraat Bankası yönünden kabul edilen, arazi bareminin hakiki değerin çok altında bulunması, Ziraat Bankası kredilerinin yetersiz olmasını intacettiğinden, kredi yoluyla ilaçlama ve gübreleme gibi hususların son derece eksik kalması, tarımsal ürünlerin beklendiği kadar randımanlı olmaması sonucunu doğurmaktadır.

Bundan başka, hava şartlarının elverişsizliği yüzünden, bâzı bölgelerde birkaç yıl üstüste istih-salın, zirai üreticilerin geçimlerini dahi sağlamadığı ve bu yüzden, Ziraat Bankasına olan borçlarını ödemekte acze düşen tarım üreticilerinin, tefecilere muhtaç duruma düştükleri ve bu yoldan da ağır şartlar altına girmeye mecbur kaldıkları bilinen hakikatlerdendir.

Tarım ürünlerinin son derece yetersizliğine misal olarak : 1967 ve 1968 yıllarında Karadeniz fındık bölgesinde, ümitdedilen mahsulün alınmaması yüzünden, halkın büyük sıkıntıya ve bu yüzden tefecilere muhtaç duruma düşmesi gösterilebilir.

Bir taraftan Ziraat Bankasına olan borçların, iki yıl gibi kısa bir süre için ertelenmesi ve diğer taraftan, kredi verilmesine devam edilmesi, nispi de olsa bir ferahlık doğuracağı düşüncesiyle il-işik kanun teklifi sunulmuştur.

Teklifin 1 nci maddesinde, ne gibi yerlerde ve hangi borçların erteleneceği ve ertelenme süresi gösterilmiştir.

2 nci madde, erteleme üreticilere kredi verilmesine engel olunmamasını ve bu suretle üreticilerin sıkıntılarının artırılmamasını sağlamak amacıyla konulmuştur.

3 ncu madde; erteleme süresi olan iki yıl geçtikten sonra, ertelenen borçların, üç yılda ve üç müsavi taksitle tahsilini sağlamaktadır. Taksitlendirilmiş alacaklar, borçluları tarafından süreleri içinde ödenmediği takdirde, alacağın muacceliyet kesbedeceği şüphesiz bulunduğundan, bu kabul haller için Ziraat Bankası Kanununun genel hükümlerine atıf yapılmakla iktifa olunmuştur.

4 ve 5 nci maddeler yürürlük ve yürütmeye aittir.

2 Kasım 1968
Giresun Milletvekili
Mustafa Kemal Cilesiz

GİRESUN MİLLETVEKİLİ MUSTAFA KEMAL ÇİLESİZ VE 11 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının tarım üreticilerinde olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — Doğal sebeplerin tarım ürünlerinin verimsizliğine veya üreticilerin ödeme gücünün azalmasına veya yok olmasına sebeb olduğu yerlerde, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının çeşitli adlar altında tarımsal üretimler için geçimleri tarıma bağlı bulunan üreticilere 1 Ekim 1968 tarihine kadar verdiği kredilerden doğan borçların tahsili iki yıl süre ile ertelenmiştir.

Bu hükmün Tarım Kredi Kooperatiflerine de şâmilidir.

MADDE 2. — 1 nci madde gereğince, borçların tahsilinin ertelenmesi, borçlu üreticilere yeni krediler vermeye engel teşkil etmez.

MADDE 3. — 1 nci madde gereğince, ertelenen alacaklar, erteleme süresinin sonunda müsvavi taksitlerle üç yılda tahsil edilir.

Bu süre içinde ödenmeyen borçlar hakkında Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun genel hükümleri uygulanır.

123 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın, Zirai Kredi borçlarının beş yıl vâde ve taksite bağlanması hakkında kanun teklifi (2/126)

Güven Partisi

T. B. M. M. Grubu

Başkanlığı

Sayı : 14

Ek : 12

4 . 12 . 1969

MİLLET MECLİSİ YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerince 3202 sayılı Ziraat Bankası Kanununun 8 nci maddesinin (A, B, C) fıkraları gereğince verilen zirai kredilerden;

a) Bütün çiftçi ve ziraatçıların tabii âfet ve fevkalâde mücbir sebeplerle ödiyemedikleri zirai kredi borçları ile,

b) Bütün küçük çiftçilerin anaborç bakiyesi iki bin liraya kadar olan zirai kredi borçlarının; Faizsiz olarak beş yıl vâde ve taksite bağlanması hakkındaki kanun teklifim ve gerekçesi ilâhikte taktim kılınmıştır

Kanunlaşması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Kastamonu Milletvekili

Hasan Tosyalı

Zirai Kredi borçlarının beş yıl vâde ve taksite bağlanması hakkında kanun teklifi gerekçesi

1. Bu kanunun kabul ettiği prensipler ve sağladığı faydalar :

a) Bankacılık tekniği ve faaliyet maksadı bakımından :

Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerince çiftçi ve ziraatçilerimize bir senede açılan beş ilâ dokuz milyar zirai krediler sayesinde millî gelirimize senede otuz ilâ kırk milyar lira katkıda bulunan zirai istihsalimizin desteklenmesi ve devamı için;

Açılan zirai kredilerin vâdeleri içinde tahsil olunmasının büyük önemi vardır.

Teklif edilen bu kanun sayesinde aşağıdaki faydalar sağlanmaktadır:

1) Kredi dolaşımının tüm millî ekonomi içinde değişen ihtiyaç ve hedeflere göre düzenli bir şekilde devamı, bankaların ikraz gücünün korunması sağlanmakta ve likidite durumları sarsılmamaktadır.

2) Açılan kredilerin tamamen veya bir kısmının affedilerek hiç alınmaması gibi hem doğru olmayan ve hem de imkânsız olan durumlar ihdas edilmemektedir.

3) Açılan kredilerin beş yıldan daha fazla vâde ve taksitlere bağlanmaması suretiyle bankaların kredi açma gücünün devamı sağlanmaktadır.

4) Bu kanunla açılan kredilerden yalnız küçük çiftçiye açılmış olan kredilerden bakıye anaboreu iki bin liraya kadar olanların vâde ve taksite bağlanmasıyla iktifa edilmemekle, kitlevi zirai üretim yapan ve fakat tabii âfetler ve fevkalâde müebir sebeplerle borcunu ödeme gücü ve imkânını kaybeden orta ve büyük çiftçi ziraatçiler aleyhine adaletsiz bir davranış ve haksızlığa mâni olunmaktadır.

(5) Bu kanunla kredi borcunu zamanında ödeme kabiliyetinde veya isteğinde olan çiftçilerimizi aldığı, alacağı kredileri zamanında veya hiç ödememeye Devletçe teşvik mahiyeti arz eden bir durumun ihdası önlenmektedir.

6) Böylece Ziraat Bankalarımızın ve Tarım Kredi kooperatiflerimizin kredi açma gücünün devamını, ve devrini, ikraz imkânını ve likidite durumunu büyük ölçüde sarsmadan çiftçiye zarar değil fayda sağlanmaktadır.

b) Bu kanunun zirai kredi alan borçlu bakımından kabul ettiği prensipler ve sağladığı faydalar :

1) Alınan zirai üretim kredisinden beklenen ekonomik faydanın elde edilebilmesi için; borcun ve faizinin vâdesinde alınan kredi sayesinde meydana gelen zirai üretim gelir artışlarından veya mevcut gelir tasarrufundan vâdesinde geri ödenmesi şarttır.

2) Çiftçinin aldığı kredi borcu ve faizinin; borçlunun mevcut zirai vasıta, servet ve sermayesini paraya çevirmeye zorlamak suretiyle veya tefeci aracılığı ile geri ödenmesine mecbur edilmesinde verilen kredi; borçlunun maddi varlığı üzerinde olumsuz tesir yapar. Fayda yerine zarar getirir.

3) Çiftçiye verilen üretim kredileri; borçlunun muhtacolduğu sermayeyi ve üretim vasıtalarını tamamlamak suretiyle ona ilâve gelir sağlaması veya mevcut gelirini artırması lâzımdır.

4) Çiftçi aldığı kredi sayesinde mevcut gelirini ve ödeme gücünü artırabilmeli ve artan gelirden kredi faizini ve anakredi borcunu vâdesinde mevcut zirai vasıta, servet ve sermayesini elden çıkarmadan, düzenini bozmadan yeni borçlanmaya girmeden ve tefeciye muhtac olmadan kolaylıkla ödiyebilmelidir.

5. Teklif edilen bu kanunla; Zirai üretim kredisini sağlayan kanun ve krediyi veren Ziraat Bankaları, borçlanan çiftçi ve ziraatçıya mâkul ve dürüst sebebe müstenidolarak ödeme imkânı, gücü ve zamanı sağlamaktadır.

6. Bu kanun sayesinde borçlu daha fazla çalışma, ekonomik ve zirai faaliyetlerinde müteşebbis ve hamleci olma gibi itici bir psikolojik ortam hazırlanmaktadır. Ve böylece ödenebilecek borç ödeme kabiliyetinde olan yiğidin kalesi haline getirilmektedir.

7. Yine bu kanunla çiftçiye borcunu ümitsizliğe kapılmadan sağlanan zaman vâdesi içinde daha çok çalışarak elde edeceği gelir ve tasarruf fazlasından ödiyebileceği inancı, teşebbüs gücü ve çalışma şevki verilmektedir.

8. Bu kanunla hem kredi veren bankanın bankacılık teknik düzeni, maksadı ve faaliyeti ve dolayısıyla millî maliye korunmakta ve hem de borç alan çiftçiye mevcut zirai durumunu boz-

madan üretim vasıtalarını, servet ve sermayesini yok etmeden ve tefeciye boğdurulmadan borcunu ödeme imkânı sağlanmakta ve gerekli tedbir alınmaktadır.

2. — Zirai kredi borçlarının vâdesinde ödenmesine olumsuz tesir eden faktörler. Yani bu kanunun teklif edilmesine ve borçların vâde ve taksite bağlanmasını zaruri kılan faktörler :

a) Çiftçinin iradesi dışında olan tabii âfet ve fevkalâde müebir sebepler gibi objektif faktörler :

Teklif edilen bu kanunun 2 nci maddesinde belirtilen ve kredi borcunun beş yıl vâde ve taksite bağlanmasına sebeb olan faktörlerdir.

b) İdari, sosyal ve geleneğe tabi sübjektif faktörler :

1. Türkiye Zirai üretiminde küçük çiftçilerin hâkim durumunda oluşu ve kütleli istihalden yoksun bulunuşu.

2. Türkiye zirai arazisinin genel olarak verimsiz oluşu sebebiyle çok emek ve masrafa karşılık az verim ve az gelir getirir.

3. Devletin zayıf, yıpranmış ve verimsiz Türkiye ziraat arazisini su, toprak tahlili, fennî gübre, fennî ziraat üretim vasıtaları ile ziraate arz edemeyiş.

4. Devletin ziraat, hayvancılık, balıkçılık ve orman mahsullerinin az masrafla daha çok üretip değeri fiyatına iç ve dış pazarlarda satılabilmesi için ziraatçi ve çiftçiye teknik ve ekonomik bilgi ve fennî vasıtalarla henüz teçhiz edememiş olması.

5. Çiftçinin çocuk sayısının fazlalığı, sattığını ucuz aldığı pahalı hale getiren ve ziraatçi aleyhine gelişen genel hayat pahalılığı ve geçim imkânının zor hale gelmesi sebebiyle zirai kredi dışı ilâve borçlanmalara mecbur kalması.

6. Kredi verici makamlarca ziraatçiye verilen kredinin yapılan zirai faaliyete ve ihtiyaca yeter derecede olmayışı, kredi verişte ziraatçinin elindeki üretim vasıtaları ile tapulu ve zilyedli gayrimenkulünün bugünkü değeri esas alınacağı yerde yalnız çok eski kayıtlara müstenit tapulu gayrimenkulünün kırk yıl evvelki barem değerine göre hesabedilerek gayrikâfi verili.

7. Ziraatçinin çağdaş üretim tekniğini uygulamaya kendi kendini zorlamasının meydana getirdiği ağır masraflar.

8. Ziraatçinin geleneğe tabi olarak yaşama seviyesini yükseltmeye takati dışında zorlamalarının kendisine tahmil ettiği taşınmaz masraflar.

C) Zirai kredi borçlarının ödenmesine olumsuz tesir yapan faktörlerin incelenmesinden çıkarılmış hükümler :

1. Saydığımız objektif ve sübjektif faktörler sebebiyle ziraatçilerimiz aldığı zirai kredileri vâdesinde ödiyemez hale gelmiştir.

2. Saydığımız sebeplerle ziraatçimizin hiç olmazsa objektif faktörler olan elinde olmayan tabii âfet ve fevkalâde müebir haller sebebiyle ödiyemez hale geldiği zirai kredi borçlarının vâde ve taksitle bağlanması zaruri hale gelmiştir.

3. Teklif edilen kanunla yapılacak bu vâde ve taksitlendirme sayesinde şu faydalar sağlanacaktır :

a) Millî gelirimizin esas temelini teşkil eden zirai üretim yapan ziraatçilerimizin yaşama, çalışma, kazanma ve üretme ümidi ve şevki kırılmadan onları borçlarını ödiyebilir hale getirmiş olacağız.

b) Böylece elde olmayan sebeplerle ödeme gücü ve imkânının kaybolmasından dolayı borcunu ödiyemez hale gelen ziraatçilerimizin borcunu vâde ve taksitle ödetme imkânı vermiş olacağız.

c) Zirai kredi veren banka ve Tarım Kredi Kooperatiflerimizin bankacılık teknik ve prensibi ve faaliyet maksadı için çalışmalarına imkân vermiş olacağız.

d) Millî ekonomi içinde zirai kredi dolaşımının devamı, bankaların ikraz gücünün korunması, likidite durumlarının varlığı sağlanmış olacaktır.

3. — Bugün meriyette olan 1937 tarihli ve 3202 sayılı T. C. Ziraat Bankası Kanununda bulunan vâde ve taksitlendirme hakkındaki hükümler :

3202 sayılı Ziraat Bankası Kanunu; vâdenin, bir yıl ertelenmesi taleplerinin yerine getirilmesi için gerekli şartları kesin hükme bağladığı halde; zirai borçların uzun süreli taksitlendirilmesi hususunda bir hüküm ihtiva etmemektedir.

Aneak, bir yıl erteleme taleplerinin karşılannasını çok ciddi bir müebir sebeplere bağlamış ve çiftçi borçlarının bölgesel ertelenmesi için Bakanlar Kurulu kararını gerekli saymıştır.

Vâde ve taksitlendirme konusu 3202 sayılı Ziraat Bankası Kanununda yer almaması sebebiyle 35 yıldan beri zaman zaman duyulan taksitlendirme ihtiyaçları T.C. tarihinde dört defa çıkarılan kanunlarla sağlanmış ve bu suretle çiftçi borçları genel olarak uzun vâdeli taksitlendirmeye tâbi tutulmuştur.

Yukarda arz ettiğim sebeplerle teklif ettiğim bu kanun da şimdiye kadar çıkarılmış olan aynı nevi kanunların beşincisi olacaktır.

4. Bugüne kadar T.C. tarihinde çıkarılmış olan Zirai kredi borçlarının vâde ve taksitlendirilmesi için dört defa çıkarılmış olan kanunlar :

a) Birinci Kanun : 1935 yılında çıkarılan 2814 sayılı Kanun. Dünya ekonomik buhranının zirai ürün satışlarına ve fiyatlarına yaptığı olumsuz etki sebebiyle çıkarılmıştır.

Bu kanun hükmüne göre; Ziraat Bankasının 1931 yılı sonu envanterinde yazılı vâdeleri gelmiş veya gelmemiş ve bu tarihten sonra yeni senetlere bağlanmış veya bağlanmamış ipotekli veya kefaletli bütün zirai alacaklar % 3 faizle 15 yıl vâde ve taksite bağlanmıştır.

Bu kanunun özelliği taksitlendirme vâdesinin çok uzun olması ve cari faiz yükünün düşük oluşudur.

b) İkinci Kanun : 1957 yılında 7052 sayı ile çıkarılmıştır. Bu kanuna göre, tabii âfetler ve diğer çeşitli sebeplerle taksitleri kanun neşrine kadar ödenmiyen zirai borçlar cari faiz nisbeti üzerinden beş yıl vâde ve taksite bağlanmıştır.

Bu kanunun özelliği, 1957 seçimlerinden az evvel çıkarılması kapsamının tabii âfet ve fevkalâde müebir sebepler dışındaki hallere de şâmil olmak üzere çok geniş tutulmasıdır.

c) Üçüncü Kanun : 30.11.1960 tarih ve 123 sayı ile çıkarılmıştır. Bu kanuna göre borçlar % 5 faiz ve on yıl vâde ve taksite bağlanmıştır.

Millî Birlik Hükümeti zamanında çıkarılan bu kanunun özelliği; kapsamının çok geniş, vâdenin çok uzun ve faizinin cari faizden çok düşük olmasıdır.

d) Dördüncü Kanun : 30.7.1966 tarih ve 776 sayı ile çıkarılmıştır. Bu kanuna göre anaboreç bakıyesi ikibin liraya kadar olan çiftçilerin borçları, cari faiz üzerinden beş yıl vâde ve taksite bağlanmıştır.

Bu kanun bünyesindeki bir noksanlık sebebiyle uygulanamamıştır.

5. Ziraat Bankamızın durumunu sarsmadan zirai kredi borcunu ödeme imkân ve gücünü kaybetmiş çiftçi ve ziraatçilerimize borçlarını kolaylıkla ödetmek için ne yapmalı?

a) Ziraat Bankamız ve Tarım Kredi kooperatiflerince bir senede verilen 5 - 9 milyar liralık zirai kredi ile millî gelirimize senede 30 - 40 milyar liralık katkıda bulunan zirai istihsalimizin kemiyet ve keyfiyet bakımından artmasının devamına hâlel getirmeyecek teklif ettiğimiz bu kanunu çıkarmak lâzımdır.

b) Zirai kredi ve bankaçılık tekniğine uygun olarak Ziraat Bankası - çiftçi ilişkilerini iyi bir düzene sokacak bu kanunu çıkarmak lâzımdır.

c) Ziraat Bankamızın açtığı kredilerin vâde ve taksitlendirme ile de olsa alacakların emin olarak tahsil olunmasını sağlayacak bu kanunun çıkarılması lâzımdır.

d) Ziraat Bankasının ikraz gücünün, zirai kredi dolaşımının ve likidite durumunun muhafazasını, artmasını ve devamını sağlayacak bu kanunun çıkarılması lâzımdır.

e) Bu gerekçede saydığımız çiftçinin elinde olmıyan tabii âfet ve fevkalâde müebir sebepleri içine alan objektif sebeplerle zirai kredi borcunu vâdesinde ödeme güç ve imkânını kaybetmiş olduğu ilgili resmî makamlarca tesbit edilecek olan küçük, orta ve büyük çiftçi ve zirai işletmele-

rin daha fazla mahvına gidilmeden, zirai üretim faaliyetini sekteye uğratmadan onlara yeni ümit, hamle ve teşebbüs gücü, borcunu ödeme inancı ve daha fazla çalışma şevki ile borcunu ödeme zamanı, imkânı ve kolaylığı verecek bu kanunun çıkarılması lâzımdır.

f) Yine bu gerekçenin ikinci maddesinde belirttiğimiz idari, sosyal ve geleneğe tâbi subjektif faktörlerin tesiriyle fakir düşen, ödeme gücünü hakiketen kaybetmiş olan ve bu yüzden tefecilere muhtacolan küçük çiftçimizin ödiyemediği 2 000 liraya kadar olan anaborcunu vâde ve taksite bağliyacık böylece hem küçük çiftçiyi ve hem de Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerini ferahlandıracık teklif ettiğimiz bu kanunun çıkarılmasına katî zaruret vardır.

g) Teklif ettiğimiz bu kanun çıkmadığı takdirde tabii âfet ve fevkalâde müebir sebeplerle borcunu ödeme imkân ve gücünü hakikaten kaybetmiş küçük, orta ve büyük çiftçilerle, çeşitli sebeplerle fakir düşmüş 2 000 liraya kadar olan zirai kredi borcunu dahi ödiyemiyecek hale gelmiş olan küçük çiftçilerimiz banka borcunu ödemek için tefeciden borç alacak, bugün bankaya yatıracık, yarın bankadan aynı miktar krediyi geri alarak dün borçlandığı tefeciye fazlasıyla geri verecek. Böylece alınıp verilen zirai krediler zirai üretim ve istihsale değil, tefecinin kazanmasına ve fakir düşmüş çiftçiyi tefecinin her yıl daha fazla soymasına ve yıpratmasına tahsis edilmiş olacaktır. Bu sebeple banka istatistikleriyle çiftçiye şu kadar milyar zirai kredi verdik şeklindeki beyan ve ifalimizle bilerek hem kendimizi aldatmış ve hem de çok muhtac olduğumuz zirai istihsalimize ve çiftçimize darbe vurmuş olacağız.

Bu sebeple teklif ettiğimiz bu kanunun çıkarılması hayati önemi haizdir.

h) Bu kanun çıktığı takdirde bir tarafta Türkiye zirai üretiminin büyük bir payını üzerinde taşıyan küçük çiftçi ile kütleli ve zirai ihraç üretiminin yükünü üzerine alan orta ve büyük çiftçi, diğer tarafta Ziraat Bankasının ilişkileri düzeltilmiş ve menfaatleri sağlanmış olacaktır.

NETİCE :

Bu gerekçede arz ve izah ettiğim husus ve sebepler dolayısıyla zirai kredi borçlarını vâde ve taksite bağliyacık kanun şöyle olmalıdır.

1. Tabii âfet ve fevkalâde sebepler dolayısıyla zirai kredi borcunu ödeme güç ve imkânını kaybettiği ilgili resmî makamların raporlarıyla tesbit edilen çiftçilerin bütün borçlarıyla,

2. Çeşitli subjektif sebeplerle ödeme gücünü kaybetmiş olduğu artık tamamen aşikâr olan küçük çiftçilerin 2 000 liraya kadar olan bakiye zirai kredi borçları,

Faizsiz olarak beş yıl vâde ve taksite bağlanmayı sağliyan teklif ettiğimiz ilişik kanun kabul buyurulmalıdır.

Bu gerekçeye uygun olarak hazırladığım kanun teklifim ilişikte sunulmuştur. Kabul buyurmasını arz ve teklif ederim.

1 Aralık 1969

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ HASAN TOSYALI'NIN TEKLİFİ

Zirai kredi borçlarının beş yıl vâde ve takside bağlanması hakkında Kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince küçük, orta ve büyük çiftçiye, zirai sulama yapma âdi ziraat ortaklarına, zirai istihsal kooperatif mensuplarına ve diğer zirai üretim yapan şirket ortaklarına 3202 sayılı Ziraat Bankası Kanununun 8 nci maddesinin (A, B, C) fıkralarına göre açılan kredilerden; aşağıda sayılan tabii âfetler ve fevkalâde mücbir haller sebebiyle ödeme imkân ve gücünü kaybedenlerin, vâdelerinde ödenmeyen borçları; faizsiz olarak beş yıl vâde ve takside bağlanır.

MADDE 2. — Zirai kredilerin beş yıl vâde ve takside bağlanmasına esas olan tabii âfetler ve fevkalâde mücbir sebepler şunlardır.

a) Zirai mahsüllerin imeteorolojik mevsim şartları don, kuraklık, yağmur, seylâp çeşitli zararlıların kitlevi tahribatı, Türkiye veya dünya ekonomik bühranı sebebiyle çiftçinin mahsulünü maliyet fiyatının altında satma mecburiyeti, mahsulün yanması, mahsulün kara ve deniz nakliyat kazaları ile elden çıkması,

b) Zirai krediye esas olan hayvanların ölümü, hastalıkları ve çalınması,

c) Ziraat işlerinde kullanılan traktör, harman makinası, sulama motorları gibi her nevi ziraat makina ve tesisatın elde olmıyan sebeplerle ziraate mâni olacak şekilde elden çıkması ve kullanılmaz hale gelmesi,

d) Ziraat yapan ve kredi alan borçlunun ölümü, iflâsı uzun süre hasta olması veya hapisaneye girmeleri sebebiyle ziraat yapamıyacak hale gelmesi,

e) Zirai sulama hizmeti yapan kanal, bent, regülâtör, baraj ve sair daimî sulama tesislerinin sulamaya ve ziraate mâni olacak derecede yıkılması veya hasara uğraması,

f) Zirai kredi boreu olanların boreunu ödiyemeyecek derecede yangın ve zelzele gibi tabii âfetlere mâruz kalması,

MADDE 3. — Zirai krediyi erteleme ve takside bağlamaya esas olan tabii âfet fevkalâde mücbir sebebin vukuu ve bu sebeplerin borçlunun boreunu ödiyemeyecek şekilde müessir oluşunun tesbiti;

İlgili mahallî Ziraat bankaları ile, Tarım Bakanlığı mahallî teşkilâtı, mahallî ziraat odaları, D.S.İ. ve toprak su teşkilâtı, Toprak Mahsulleri Ofisi teşkilâtı ve Ticaret Odası ve diğer ülgüllerden en az iki teşkilâtın müşterek görüş ve mütalâasının alınmasıyla tesbit olunur.

MADDE 4. — Bu kanunun neşri tarihine kadar, gerek münferiden gerekse müştereken 3202 sayılı Ziraat Bankası Kanununun 8 nci maddesi (A, B, C,) fıkraları gereğince zirai kredi almış olan ve mezkûr tarihte henüz ödemiş olan, bütün küçük çiftçilerin anabore bakıyesi 2 000 liraya kadar olan anaboreların tamamı ile, bundan fazla olanların yalnız iki bin lirası kanuni takibe tabii olsun veya olmasın faizsiz olarak beş yıl vâde ve takside bağlanır.

MADDE 5. — Bu kanuna göre ertelenen ve taksitlendirilen borçlar, bu kanunda sayılan tabii âfet ve fevkalâde mücbir sebep olmadan yeni vâdelerinde ödenmezse; ertelenen ve takside bağlanan borea 3202 sayılı Kanuna göre müacceliyet verilerek adı geçen kanuna göre banka borçlu hakkında takibe geçilir.

MADDE 6. — Zirai kredi boreunun erteleme ve taksitlendirme işlemi; alacağın karşılığını temin eden gayrimenkul ipoteginin sukutunu icabettirmeyeceği gibi, müteselsil kefillere de kefaletten vazgeçme hakkı vermiyecektir.

MADDE 7. — Bu kanunla boreu ertelenen ve takside bağlanana; zirai faaliyetlerinin, tesis ve vasıtalarının ve üretiminin idamesini yapabilmesi için; 3202 sayılı Kanunun (A, B, C,) fıkralarına göre Ziraat bankaları ve Tarım Kredi Kooperatiflerince bu erteleme ve taksitlendirme nazarı itibara alınmadan usulüne göre ve yeni zirai krediler verilebilir.

MADDE 8. — Bu kanunun uygulaması şöyle olacaktır :

a) 3202 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin (A, B, C,) fıkralarına göre kredi almış ve fakat bu kanunda sayılan tabii âfet ve fevkalâde mücbir hal sebepleriyle, bu kanunun neşri tarihinde henüz borcunu ödiyememiş ve bu sebeple kanunu takibe tâbi tutulmamış veya tutulmuş zirai kredi borçlularıyla, bu kanunun neşri tarihinden sonra kredi alıp da yine aynı tabii âfet ve fevkalâde mücbir sebeplerle borcunu ödeme güç ve imkânını kaybedecek olan birinci maddede sayılan bütün çiftçi ve ziraatçilere uygulanır,

b) Bu kanunun neşri tarihine kadar gerek müferiden ve gerekse müştereken 3202 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin (A, B, C,) fıkraları gereğince zirai kredi almış olanlardan anaborc bakiyesi iki bin liraya kadar olan ve iki bin liradan fazla borcu olanların yalnız iki bin lirası beş yıl vâde ve taksitlendirmeye tâbi olacak şekilde bütün küçük çiftçilere uygulanır.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 10. — Bu kanun hükümleri neşri tarihinden itibaren uygulanmaya başlanır.

Tarım Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Tarım Komisyonu

21 . 1 . 1970

Esas No. : 1/151, 2/2, 2/114,2/124,2/126

Karar No. : 7

Yüksek Başkanlığa

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı ile C. Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, çiftçi ve köylülerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkında; Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Çiftçi ve köylülerin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkında; Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz ve 11 arkadaşının, T.C. Ziraat Bankasının Tarım üreticilerinde olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesine dair ve Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın, Zirai Kredi borçlarının beş yıl vâde ve taksite bağlanması hakkında kanun teklifleri, ilgili bakanlık temsilcilerinin huzuru ve teklif sahiplerinin de iştirakiyle komisyonumuzla tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı ve tekliflerin gerekçelerinde belirtilen hususlar ve bakanlık temsilcileriyle teklif sahiplerinin verdikleri tamamlayıcı izahatlar, komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve tekliflerin tasarı ile birleştirilerek görüşülmesine, ayrıca tasarı metninin müzakerelere esas alınmasına karar verilmiştir.

Tasarı ile tekliflerin tümü üzerinde cereyan eden uzun görüşmelerden sonra maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Madde 1. — T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarına, çeşitli nedenlerle ödiyememiş olan çiftçilerin, bu borçlarını tabii âfet ve sair sebeplerle de ödiyememiş olabilecekleri düşünülerek, maddedeki «Her ne sebeple ve suretle olursa olsun» keliminin başına «Tabii âfetler ve sair» ibaresi ilâve edilmiştir.

Tasarıda 2 000 liraya kadar olan borçların, işlemiş faiz ve masrafların ilâvesiyle 10 yıl vâde ve 10 yıl eşit taksite bağlanması öngörülmüştür.

Verilen bir önerge ile maddeye «2 000 ilâ 10 000 liraya kadar borçlu olanların borçları, işlemiş ve işliyecek faiz ve masraflarıyla birlikte 5 yıl vâde ve 5 eşit taksite bağlanır» şeklinde 2 nci

bir fıkra ilâve edilerek, 2 000 ilâ 10 000 lira arasında borçlu olanların, bu borçlarını nasıl ödiyecekleri belirtilerek, tasarının 1 nevi maddesi tadilen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Tasarının 2 nevi maddesinde; taksitlendirilerek banka ve Tarım Kredi Kooperatifleri alacakları için borçluların faiz alınmaz. Denilmesine rağmen, sırf küçük çiftçiyi daha fazla siyanet için, madde redaksiyona tabi tutularak, «2 000 liraya kadar taksitlendirilecek borçluların Banka ve Tarım Kredi Kooperatifleri alacakları için borçluların işliyecek faiz alınmaz» şeklinde olmak üzere tasarının 2 nevi maddesi tadilen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Tasarının 3 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Tasarının 4 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Taksitlendirme, 2 000 liraya kadar olan borçlarla sınırlandırıldığı takdirde, bunun genel hacmi takriben bir milyar lira civarında olacaktır. Ziraat Bankasının bir milyar liralık alacağın faizinden mahrum kalacağı miktarın ilk yıllarda 80 - 90 milyon liraya yaklaşacağını;

Mahrum kalacağı 80 - 90 milyon liralık faiz dolayısıyla bilançosunu 25 - 30 milyon lira bir zararla kapamak mecburiyeti hâsıl olacaktır. Memleketimizin en büyük itibar müessesesi olan, Ziraat Bankasının bilançosunu zararla kapaması, mevduat müddileri üzerinde olumsuz etkiler yaparak, bankanın itibarını zedeleyeceğini nazarı itibara alan komisyonumuz;

Yukarıda arz edilen sebepler muvacehesinde taksitlendirilen alacaklara tahakkuk ettirilecek faizlerin, devlet bütçesine her yıl konacak ödenekten karşılanmasının uygun olacağına dair, verilen önerge ile tasarı metnine yeni bir madde ilâve edilmesini kabul etmiştir.

Bu kabul edilen yeni maddenin tasarının 4 nevi maddesinden sonra 5 nevi madde olarak yer alması Komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Madde 6. — Tasarının 5 nevi maddesi 6 nevi madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 7. — Borçların tahsilinin, taksite bağlanmasıyla borçlu üreticilere yeni krediler vermeye engel teşkil etmeyeceğine dair olan bu madde, tasarıya Komisyonumuzca yeni bir madde olarak ilâve edilmiştir.

Madde 8. — Tasarının 6 nevi maddesi 8 nevi madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Tasarının 7 nevi maddesi 9 nevi madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 10. — Tasarının 8 nevi maddesi 10 nevi madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Yozgat <i>Turgut Nizamoglu</i>	Sözcü Kırşehir <i>M. Kemal Güneş</i>	Kâtip Edirne <i>Veli Gülkan</i>	Adana Hüsamettin Uslu İmzada bulunamadı
Adana <i>Turgut Topaloğlu</i>	Ankara <i>Musa Kâzım Coşkun</i>	Ankara <i>Serafettin Yıldırım</i>	Aydın Mehmet Çelik İmzada bulunamadı
Gaziantep <i>Erdem Ocak</i>	Manisa Veli Bakırlı İmzada bulunamadı	Mardin <i>Abdülkadir Özmen</i>	Trabzon Söz hakkım mahfuzdur <i>Ahmet Şener</i>

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Ticaret Komisyonu

26 . 2 . 1970

Esas No: 1/151, 2/2, 2/114, 2/216

Karar No: 11

Yüksek Başkanlığa

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı ile, Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, çiftçi ve köylülerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkında, Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, çiftçi ve köylülerin T. C. Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksite bağlanması hakkında, Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz ve 11 arkadaşının, T. C. Ziraat Bankasının tarım üreticilerinden olan alacaklarının tahsilinin ertelenmesine dair ve Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın, zirai kredi borçlarının beş yıl vâde ve taksite bağlanması hakkında kanun teklifleri, ilgili Bakanlık ve banka temsilcilerinin ve bazı teklif sahiplerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

Tasarı ve tekliflerin gerekçelerinde belirtilen hususlar ve Bakanlık temsilcileriyle teklif sahiplerinden bazılarının verdikleri tamamlayıcı izahatlar, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve tekliflerin tasarı ile birleştirilerek görüşülmesine, ayrıca tasarı metninin müzakerelere esas alınmasına karar verilmiştir.

Tasarı ile tekliflerin tümü üzerinde cereyan eden uzun görüşmelerden sonra maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1961 yılında T. C. Ziraat Bankasına verilen zirai kredi 2 961 000 TL. iken mevzuat artış konjektörü çok iyi gittiği için 1969 yılında 9 küsur milyona çıkmış, bu sene ise 10 milyar 300 milyon TL. çıkartılması kararlaştırılmıştır.

Türk köylü ve çiftçisinin gerçek ihtiyacı ise 17 - 18 milyar liradır.

1969 yılında T. C. Ziraat Bankasına açılan kredilerin % 76,13 ü 8 788 000 000 TL. zirai krediler ve ortalama kredi miktarı ise 1 700 TL. dir. Ticari krediler ise bütün kredinin % 23,67 si olup 2 648 000 000 TL. dir.

Borcun ertelenmiş küçük çiftçi şayet tarlasını hazırlamış veya hazırlıyacaksa tohum ve gübre gibi aynı ve çevirme kredilerinden yine istifade edebilecektir. Destek mubayaalarıyla da 2 130 000 000 TL. verilmektedir. Tarım Kredi Kooperatiflerine bu sene açılacak kredi 2 300 000 000 TL. dir. Çiftçileri zirai mahsullerinin değerlendirilmesi ve onlara yardım yanında müstahlike ve ucuz mal temini esas gayedir. Dolayısıyla de millî gelire 30 - 40 milyar katkıda bulunan zirai gelirlerin artırılması temin edilmiş olacaktır.

En kötü zirai senelerde - Tabiat şartlarının sebebiyet verdiği istikrarsızlık neticesi - dahi borçların % 50 si tahsil edilmektedir.

1968 yılı zirai kredilerinde 611 000 000 vâdesi geçmiş, 525 000 000 kanuni takibe intikal etmiş zirai borç vardır.

Gelir bütçesinin % 1 (Yüzde bir) i bütçe mülâhazalarıyla T. C. Ziraat Bankasına ödenememektedir. Geçen sene bütçeye 40 000 000 TL. konulmuş olmasına rağmen ancak 22 000 000 TL. ödenebilmiştir. Bu sene ise bu bapta hiçbir ödenek konulmamıştır.

2 000 TL. kadar borç alanların borç yekûnu - vâdesi gelip ödiyemiyenlerin borçları değil bütün borçları - 1 348 000 000 TL. dir. Bu paralar tahsil edilirse o takdirde Devlet % 1 leri ödiyebilecek hale gelecek böylece T. C. Ziraat Bankası küçük çiftçilere daha çok aynı ve nakdî kredi açmak imkânına sahib olacaktır.

Tarımsal üretimin tabiat şartları ve ilkel tarım usullerinin üretimindeki düşüklük uygulaması dolayısıyla neticesi mağdur duruma düşüp T. C. Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının 1 . 1 . 1970 tarihine kadar ödiyemiyen küçük çiftçilerimizin malî ve iktisadi

güçlenmeleri desteklenmiş olacak, istihsal güçleri artacağı mülâhazası ile millî gelire katkıları da fazlalaşacaktır. Borçlarını faizsiz ve uzun vâdeli taksite bağlanması amaciyle sevk edilen tasarı kanunlaştığı takdirde de en itibarlı kredi müesseselerimizden biri olan T. C. Ziraat Bankası daha da güçlenmiş olacaktır.

Tarım Komisyonunca tasarıyla yapılan değişiklikle 2 000 TL. kadar olan borç tavanı 10 000 TL. çıkarılmıştı, bu ise Hazineye 1 600 000 000 TL. külfet yükliyecektir ki Hazine ise bu imkânı görememektedir. Bu bakımdan tasarının 1 ne maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Türk ekonomisini, Maliye ve Hazineyi müşkül durumda bırakmamak ve sıhhsiz yollara gidişmesini önlemek gayesiyle değişiklik Komisyonumuzca itibar görmemiş ve tasarının 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 ne maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Küçük çiftçilerin vâdesi geçmiş 2 000 liradan fazla olan borçlarıyla fazla miktarını ödemesi halinde tasarı birinci madde hükümlerinden faydalanmasını temin için tasarı metnine geçici 1 ne madde eklenmiştir.

Taksitlendirilecek çiftçi borçlarına faiz alınmaması dolayısıyla T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin uğrıyacağı zararı telâfi etmek maksadına mâtuf olmak üzere Genel Bütçeye her yıl gereken ödeneklerin konulmasını temin için de tasarı metnine geçici 2 ne madde ilâvesi zarurî görülmüştür.

Tasarı kanunlaştığı takdirde 1 322 000 küçük çiftçi istifade etmiş olacaktır.

Yapılan bu ilâvelerle kabul edilen bu tasarı havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Balıkesir <i>İbrahim Aytac</i>	Sözeü Bursa <i>Kasım Önadım</i>	Kâtip Sakarya <i>Yaşar Bir</i>	Adana Muhalefet Şerhim aşağıdadır <i>Fazıl Güleç</i>
Ankara <i>Sinan Bosna</i>	Balıkesir <i>Kemal Erdem</i>	Balıkesir Muhalefet şerhim eklidir <i>M. Nurettin Sandıkcıoğlu</i>	Erzurum Oylamada bulunamadım <i>Fethullah Taşkesenlioğlu</i>
İstanbul Muhalefet şerhim aşağıdadır <i>M. Kâzım Özeke</i>	Kırklareli <i>Feyzullah Çarıkçı</i>	Maraş Muhalefet şerhim aşağıdadır <i>İbrahim Öztürk</i>	Ordu Muhalefet şerhim aşağıdadır <i>Ata Topaloğlu</i>

Muhalefet Şerhi

Kanun telifininin 1 ne maddesindeki 2 bin liralık haddin muhafazası kararı karşısında, yapmış olduğumuz 10 bin liralık had, kabul edilmediğinden söz halkımız mahfuz olmak üzere muhalefet şerhi olarak arz ederiz.

Ata Topaloğlu   *M. Kâzım Özeke*   *Fazıl Güleç*

Muhalefet Şerhi

Çiftçilerin T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi kooperatiflerine olan 2 000 (iki bin) Tl. kadar borçlarının 10 yıl vâdeyle taksitle bağlanmasına mütedair kanun tasarısının tümüne muhalifim :

Siyasi partiler ve hükümetler seçimin bildirilerinde ve programlarında genellikle, halka bu gibi, tetkiksiz ve ölçüsüz vaatlerde bulunmayı âded haline gelinmişlerdir.

Cezaların affı, banka borçlarının tecili gibi Devlet gücünü sarsan ve seçmeni kötü itiyadlara iten bu gibi davranışların tümüne karşı bulunmaktayım.

Rey alma düşüncesi ile Devlet müesseselerini çökerten, öbür taraftan vatandaşın kalkınmasına hiçbir ciddi etkisi ve katkısı bulunmayan bu gibi ısratı bir nevi Devlet kesesinden ödenmiş bayram hediyesi kabul etmekteyim.

Bir yanda milyonlarca lira kredi alan bir azınlık, öbür yanda müteselsil kefalet yolu ile ortalama aile başına 500 - 1 000 lira zirai kredi alan milyonlarca Türk köylüsü. Önce, böyle bir adaletsiz vergi politikasını düzeltmek ve diğer ekonomik ve sosyal tedbirlerle çiftçi kütlesini kalkındırmak zarureti vardır. Yoksa, küçük ve tesirsiz tedbirler hiçbir dâvayı halletmez, aksine küçük çiftçiyi daha müşkül durumlara sürükler.

Öbür yandan Ziraat Bankasını işlemez hale getirmeye de hiçbirimizin hakkı yoktur.

Bu düşüncelerle getirilen tasarının tümüne karşı olduğumu arz ederim.

23 . 2 . 1970

Ibrahim Öztürk
Maraş Bağımsız Milletvekili

Muhalefet Şerhi

Çiftçi borçlarının ertelenmesinde on bin liraya kadar olan borçlar komisyonumuza kabul edilmediğinden ve ayrıca bâzı çiftçileri ayırma tabi tutan 1 . 1 . 1970 tarihi itibarıyla ibaresinin 1 . 6 . 1970 veya hiç olmazsa 1 . 2 . 1970 tarihinin kabul edilmeyişi Komisyonunda kabul edilen tasarıya muhalif kalmama sebeb olmuştur. Bu konuda söz hakkım mahfuzdur.

Bahkesir Milletvekili
M. Nurettin Sandıkçıoğlu

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plân Komisyonu

25 . 3 . 1970

Esas No: 1/151, (2/2, 2/114, 2/126, 2/124)

Karar No: 28

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkik edilmek üzere Komisyonumuza havale buyurulan (Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı) ile, aynı mahiyette olan, Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz ve 11 arkadaşının, Kastamonu Milletvekili Hasan Tosyalı'nın kanun teklifleri ve daha evvel havale edilmiş oldukları Tarım ve Ticaret Komisyonlarıca tasarı ve teklifler üzerine düzenlenen raporlar, T. C. Ziraat Bankası ile Ticaret Bakanlığı yetkili temsilcilerinin katıldıkları oturumda görüldü;

Görüşmelere Ticaret Komisyonunun değişikliği esas alındı.

Nüfusumuzun % 80 ini toprakla meşgul olan köylü ve çiftçilerimiz teşkil etmektedir. Bu insanlar topraktan elde ettikleri ürünler sayesinde ekonomimize değerler katmaktadır. Her yıl bu

değerlerin daha fazla artması için köylü ve çiftçilerimize emeklerini güçlendirmek gayesiyle T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri eli ile maddi yardımlar yapılmaktadır. Memleketimizde cari ziraat usulleri henüz istenilen teknik güce ulaşamadığı gibi, aksine, kuraklık, fazla yağışlar ve heyelanların etkisiyle, ulaşılması istenilen verim elde edilemediğinden köylü ve çiftçilerimiz müşkül durumda kalmaktadır. Bu hal T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden çiftçilerimizin aldıkları kredilerin zamanında ödenmesini mümkün kılmamaktadır. Bu suretle çiftçilerimiz ve ilgili müesseseler malî yönden güçlüklerle mâruz kalmaktadır.

1969 yılında T. C. Ziraat Bankasıma açılan kredilerin % 76 sını zirai krediler teşkil etmektedir. Tarım Kredi Kooperatiflerine ise 2 300 000 000 liralık kredi açılacaktır. Bu suretle millî gelire 30 - 40 milyon dolâr kadar bir katkıda bulunulmuş olacaktır. Ancak yukarıda ifade edildiği gibi kötü hava şartlarının tesiri ile borçlar zamanında ödenmediği takdirde köylümüzün malî ve iktisadî gücü yeterince desteklenmeyeceğinden mevcut borçların faizsiz ve uzun vâdede taksite bağlanarak ödenmesini temin edecek olan tasarı tüm olarak kabule sayan, ve Ticaret Komisyonunca, 2 000 liraya kadar olan ve taksite bağlanan borçlara bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yürütülecek faizleri karşılamak üzere her yıl Hazineye ödenek konulmasını teminen tasarıya geçici 1 nci madde ile küçük çiftçilerin, vâdesi geçmiş 2 000 liradan fazla olan borçlarını taksitlendirilecek miktara indirdikleri takdirde tasarıнын 1 nci maddesi hükmünden yararlanmalarını temin maksadıyla de geçici 2 nci madde ilâve edilmek suretiyle yapılan değişiklik uygun görülmüş, ancak kanun tekniği yönünden bu ilâve geçici maddelerin madde metnindeki yerleri değiştirilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Sakarya <i>N. Bayar</i>	Sözcü Ankara <i>M. K. Yılmaz</i>	Kâtip Erzurum <i>R. Danışman</i>	Adana Söz hakkım mahfuzdur <i>M. K. Küçüktepepınar</i>
Afyon Karahisar <i>H. Dinçer</i>	Ankara T. Toker İmzada bulunamadı	Ankara <i>A. Yalçın</i>	Bolu <i>H. İ. Cop</i>
Bolu Söz hakkım mahfuzdur <i>K. Demir</i>	Burdur Yetersiz bulduğum için muhalifim muhalifet serhim ilişiktir <i>N. Yavuzkan</i>	Çorum <i>A. Topçubaşı</i>	Hatay <i>H. Özkan</i>
İçel <i>C. Okyayuz</i>	İstanbul <i>O. C. Fersoy</i>	İstanbul L. Yurdoğlu İmzada bulunamadı	İzmir <i>M. Akan</i>
İzmir Söz hakkım mahfuzdur <i>C. Karagözoğlu</i>	Kars Söz hakkım mahfuzdur <i>K. Okyay</i>	Kastamonu Söz hakkım mahfuzdur <i>H. Tosyalı</i>	Manisa <i>H. Okçu</i>
Maraş <i>A. İmamoğlu</i>	Ordu K. Şensoy İmzada bulunamadı	Sivas M. Timisi İmzada bulunamadı	Tokat İ. H. Balcı İmzada bulunamadı
	Trabzon Söz hakkım mahfuzdur <i>A. R. Uzuner</i>	Uşak <i>O. Dengiz</i>	Zonguldak <i>K. Nedimoğlu</i>

Muhalefet Şerhi

a) T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 3202 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin (a), (b), (c) fıkralarına ve 6118 sayılı Kanuna göre çiftçilere açılan zirai kredilerden, borçlu bulunanların 1 . 1 . 1970 tarihinde her ne sebep ve suretle vâdesi geçmiş veya ertelenmiş, anaborçları 2 000 liraya kadar olanların işlemiş faiz ve masraflarının ilâvesiyle 10 yıl vâdeye ve 10 eşit taksitde bağlanması çiftçilerimiz için yeterli değildir. Âdil bir tatbikat olmayacaktır. Çünkü, her türlü sıkıntıya katlanarak, başkalarından borç bularak veya malını ucuz da olsa satarak borcunu vâdesinde ödeyip kredisini yenilemiş olanları, borçlarının vâdesini geçirmedikleri için taksitlendirmeden istifade ettirmemek, görevini yerine getirenlerin bir mânada cezalandırılması anlamını taşır.. Bu miktar kredileri almış olanların hepsinin borçları, vâdesi geçsin veya geçmesin 10 yıl vâde ve 10 eşit taksitde bağlanılmalıdır.

b) Ayrıca 2 000 liralık sınır orta çiftçileri kapsamamaktadır. Bu sınır 10 000 liraya çıkarılmalıdır. Buna ait teklif komisyonda reddedilmiştir.

c) 500 liraya kadar çiftçi borçları, Sayın Ticaret Bakanının 25 . 2 . 1970 tarihli bir cevabında belirtildiğine göre, 326 433 000 lira tutmaktadır, 856 000 çiftçiye dağılmış bu borcun 142 390 000 lirası vâdesi geçtiği için takibe intikal ettirilmiş bulunmaktadır. Aldıkları krediyi üretim yerine çok kere tüketimde kullanarak, bugün borçlarını ödeyemez hale gelmiş olan küçük çiftçiler ağır sıkıntı içindedirler.

Bu miktar borç bir sefere mahsus, bütçeden karşılanarak affedilirse fakir 856 000 çiftçi tefeciden yüksek faizle para bularak veya mallarını ucuz da olsa zamansız satarak kredi yenilemekten kurtulup, ekonomik bir rahatlamaya kavuşacaklardır.

Buna ait teklifler komisyonda kabul edilmemiştir.

d) Sayın Ziraat Bankası Genel Müdürü borçları taksitlendirilmiş olanlara yeniden nakdî kredi verilmesinin kaynak sağlanmazsa mümkün olmayacağını ifade ettikleri halde, yeniden nakdî kredi verilebilmesini sağlayacak teklif reddedilmiştir.

Kanun tasarısını bu şekliyle çiftçilerin sıkıntılarını gidermede yetersiz buluyorum. Bu hususları belirten şerhimi takdim ediyorum.

Nadir Yavuzkan
Burdur Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerince, 3202 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin a, b, c fıkralarına ve 6118 sayılı Kanuna göre açılan kredilerden borçlu bulunanların 1.1.1970 tarihi itibarıyla, her ne sebep ve suretle olursa olsun vâdesi geçmiş veya ertelenmiş, anaborçları 2 000 liraya kadar olanlar, işlemiş faiz ve masrafların ilâvesiyle 10 yıl vâdeye ve 10 eşit taksite bağlanır.

Taksitlerin vâdeleri, ilki 1970 yılına gelmek üzere her yılın mahsul toplama ve satış zamanlarına göre Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına tesbit olunur.

MADDE 2. — Taksitlendirilecek banka ve tarım kredi kooperatifleri alacakları için borçlulardan faiz alınmaz.

MADDE 3. — Taksitlendirme işlemi, borcun aynı veya şahsi teminatının sukutunu icabettirmeyeceği gibi, borçlunun kefillerine de kefaletten çekilme hakkını bahşetmez.

MADDE 4. — Taksitlendirilen alacakların taksitleri vâdelerinde tamamen tahsil olunur.

Borç taksitlerinden her hangi birini vâdesinde ödemeyenlerin borçları muacceliyet kazanır.

Taksitleri vâdelerinde ödenmeyen alacakların faizleri, bu alacaklara ait sözleşmelerde yazılı nisbetler üzerinden, borçlularından tahsil olunur.

Vâdesinde ödenmeyen alacakları için banka ve kooperatifler 6183 sayılı Âmme alacaklarının takip ve tahsili hakkındaki kanun hükümlerine göre kovuşturma yapmaya ve bu kanunun bahşettiği haklardan faydalanmaya yetkilidir.

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince, 3202 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin (a), (b), (c) fıkralarına ve 6118 sayılı Kanuna göre açılan kredilerden borçlu bulunanların 1.1.1970 tarihi itibarıyla, tabii âfet ve sair her ne sebep ve suretle olursa olsun vâdesi geçmiş veya ertelenmiş anaborçları 2 000 liraya kadar olanlar, işlemiş faiz ve masrafların ilâvesi ile 10 yıl vâdeye ve 10 eşit taksite bağlanır.

2 000 ilâ 10 000 liraya kadar borçlu olanların borçları, işlenmiş ve işliyecek faiz ve masrafları ile birlikte 5 yıl vâde ve 5 eşit taksite bağlanır.

Taksitlerin vâdeleri, ilki 1970 yılına gelmek üzere her yılın mahsul toplama ve satış zamanlarına göre Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına tesbit olunur.

MADDE 2. — 2 000 liraya kadar taksitlendirilecek borçlardan banka ve Tarım Kredi Kooperatifleri alacakları için borçlulardan işliyecek faiz alınmaz.

MADDE 3. — Taksitlendirme işlemi, borcun aynı veya şahsi teminatının sukutunu icabettirmeyeceği gibi, borçlunun kefillerine de kefaletten çekilme hakkını bahşetmez.

MADDE 4. — Taksitlendirilen alacakların taksitleri vâdelerinde tamamen tahsil olunur.

Borç taksitlerinde her hangi birini vâdesinde ödemeyenlerin borçları muacceliyet kazanır.

Taksitleri vâdelerinde ödenmeyen alacakların faizleri, bu alacaklara ait sözleşmelerde yazılı nisbetler üzerinden, borçlularından tahsil olunur.

Vâdesinde ödenmeyen alacakları için banka ve kooperatifler 6183 sayılı Âmme alacaklarının takip ve tahsili hakkındaki Kanun hükümlerine göre kovuşturma yapmaya ve bu kanunun bahşettiği haklardan faydalanmaya yetkilidir.

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 neü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 neü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Çiftçilerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının taksitlendirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Tasarının 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 5. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatifleri, borçluları bu kanun hükümleri dâhilinde taksitlendirme işlemini yapmaya mütut usuller dairesinde davet ederler.

Borçlular kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içerisinde borçlu buldukları banka teşkilâtına ve tarım kredi kooperatiflerine müracaatla borçlarını yeni senetlere bağlatmadıkları takdirde bu kanun hükümlerinden yararlanamazlar.

MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatifleri, bu kanunun kapsamına giren borçlular hakkında giriştikleri icra, takip, haciz ve satış işlemlerini derhal durdurarak taksitlendirme işlemlerine başlanlar.

MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı
H. Atabeyli

15 . 12 . 1969
Devlet Bakanı
R. Sezgin
Devlet Bakanı
T. Bilgin

M. Meclisi

(Tarım Komisyonunun değişikliği)

MADDE 5. — 2 000 liraya kadar alacaklara sözleşmelerinde yazılı nisbetler üzerinden, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hesaplanacak faizler Genel Bütçeye her yıl konacak ödenekle karşılanır.

MADDE 6. — T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri, borçluları bu kanun hükümleri dâhilinde taksitlendirme işlemini yapmaya mütat usuller dairesinde davet ederler. Borçlular kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içerisinde borçlu buldukları banka teşkilâtına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine müracaatla borçlarını yeni senetlere bağlatmadıkları takdirde bu kanun hükümlerinden yararlanamazlar.

MADDE 7. — Borçların tahsilinin taksite bağlanması borçlu üreticilere yeni krediler vermeye engel teşkil etmez.

MADDE 8. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri, bu kanunun kapsamına giren borçlular hakkında giriştikleri icra, takip, haciz ve satış işlemlerini derhal durdurarak taksitlendirme işlemlerine başlanlar.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(S. Sayısı : 101)

(Ticaret Komisyonunun deęiřtirisi)

MADDE 5. — Tasarının 5 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 2 000 liraya kadar boğrlulara sözleşmelerinde yazılı nisbetler üzerinden, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hesaplanacak faizler Genel Bütçeye her yıl konacak ödenekle T. C. Ziraat Bakanlığı ve Tarım Kredi Kooperatiflerine ödenir.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1 nei maddedeki miktarlardan fazla vâdesi geçmiş borcu olanlar kanununun şart koştuğu taksitlendirilecek miktarı borcunu ödemek suretiyle indirirse bu kanundan istifade ederler.

MADDE 7. — Tasarının 7 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nei maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe Plân Komisyonunun deęiřtirisi)

MADDE 5. — Tasarının 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Ticaret Komisyonunun geçici 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Ticaret Komisyonunun geçici 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bakanı <i>G. Titrek</i>	Adalet Bakanı <i>Y. Z. Önder</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>	Maliye Bakanı <i>M. Erez</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>O. Oğuz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>T. Gülez</i>
Ticaret Bakanı V. <i>G. Titrek</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>A. İ. Birincioğlu</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Ertem</i>
Ulaştırma Bakanı V. <i>H. Atabeyli</i>	Çalışma Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Sanayi Bakanı <i>S. Kılıç</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>S. O. Avcı</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Cevheri</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Nakıboğlu</i>
Köy İşleri Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Orman Bakanı <i>H. Özalp</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>İ. Sezgin</i>	

